

RIALACHÁN (AE) Uimh. 913/2010 Ó PHARLAIMINT NA HEORPA AGUS ÓN GCOMHAIRLE

an 22 Meán Fómhair 2010

maidir le gréasán Eorpach iarnróid i gcomhair lasta iomaíoch

(Téacs atá ábhartha maidir leis an LEE)

TÁ PARLAIMINT NA HEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 91 de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa ⁽¹⁾

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiún ⁽²⁾,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach ⁽³⁾,

De bharr an méid seo a leanas:

- (1) Faoi chuimsiú Straitéis nua an Aontais Eorpaigh i leith fostaíochta agus foráis, tá sé fíorthábhachtach, i dtaca le dul chun cinn a dhéanamh i dtreo na soghluaisteachta inbhuanaithe, go gcruthófaí margadh inmheánach iarnróid, go háirithe maidir le hiompar lasta.
- (2) Bhí Treoir 91/440/CEE ón gComhairle an 29 Iúil 1991 maidir le forbairt ar iarnróid an Chomhphobail ⁽⁴⁾ agus Treoir 2001/14/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Feabhra 2001 maidir le toilleadh bonneagair iarnróid a chionroinnt agus muirir ar úsáid bonneagair iarnróid a thobhach ⁽⁵⁾ ina gcéimeanna tábhachtacha i dtaca le cruthú an mhargaidh inmheánaigh iarnróid.
- (3) Chun bheith iomaíoch le modhanna eile iompair, ní mór go mbeidh na seirbhísí lasta iarnróid idirnáisiúnta agus náisiúnta, atá oscailte don iomaíocht ón 1 Eanáir 2007 i leith, in ann tairbhiú de bhonneagar iarnróid ar ardcháilíocht a bhfuil maoiniú leordhóthanach á dhéanamh air,

⁽¹⁾ IO C 317, 23.12.2009, lch. 94.

⁽²⁾ IO C 79, 27.3.2010, lch. 45.

⁽³⁾ Seasamh ó Pharlaimint na hEorpa an 23 Aibreán 2009 (IO C 184 E, 8.7.2010, lch. 354), seasamh ón gComhairle ar an gcéad léamh an 22 Feabhra 2010 (IO C 114 E, 4.5.2010, lch. 1), seasamh ó Pharlaimint na hEorpa an 15 Meitheamh 2010 (nár foilsíodh fós san Iris Oifigiúil) agus cinneadh ón gComhairle an 13 Meán Fómhair 2010.

⁽⁴⁾ IO L 237, 24.8.1991, lch. 25.

⁽⁵⁾ IO L 75, 15.3.2001, lch. 29.

eadhon, bonneagar trína gcumasaítear seirbhísí iompair lasta a sholáthar faoi dhálaí maithe ó thaobh luais tráchtála agus amanna turais agus trína gcumasaítear na seirbhísí sin a bheith iontaofa, eadhon, go gcomhfhreagróidh an tseirbhís a sholáthraítear do na comhaontuithe conarthacha a dhéantar leis na gnóthais iarnróid.

(4) Cé go bhfuil oibreoirí nua in ann dul isteach sa ghréasán iarnróid mar thoradh ar oscailt an mhargaidh iarnróid lasta, níor leor na sásraí margaidh chun trácht lasta iarnróid a eagrú, a rialáil agus a áirithiú, agus ní leor fós iad. Chun barr feabhais a chur ar an úsáid a bhaintear as an ngréasán agus chun iontaofacht an ghréasáin a áirithiú, is fóinteach nósanna imeachta breise a thabhairt isteach chun an comhar idir bainisteoirí bonneagair a neartú maidir le conairí idirnáisiúnta traenach a chionroinnt le haghaidh na draenacha lasta.

(5) Sa chomhthéacs seo, dá mbunófaí dorchlaí idirnáisiúnta iarnróid do ghréasán iarnróid Eorpach i gcomhair iompair lasta iomaíoch a bhféadfadh traenacha lasta gluaiseacht orthu faoi dhálaí maithe agus dul go héasca ó ghréasán náisiúnta amháin go gréasán náisiúnta eile, d'fhéadfaí feabhas a chur ar choinníollacha úsáide an bhonneagair.

(6) Chun dorchlaí idirnáisiúnta iarnróid a bhunú do ghréasán iarnróid Eorpach i gcomhair iompair lasta iomaíoch, léiríonn na tionscnaimh a glacadh cheana i dtaca le bonneagar iarnróid gurb é an modh is iomchuí chuige seo ná dorchlaí idirnáisiúnta a bhunú lena ndéantar freastal ar riachtanais shonracha i réimse amháin nó níos mó den mhargadh lasta a shaináithnítear go soiléir.

(7) Mura bhforáiltear a mhalairt, ba cheart go mbeadh an Rialachán seo gan dochar do na cearta agus do na hoibleagáidí atá ag bainisteoirí bonneagair de réir mar atá leagtha amach i dTreoir 91/440/CEE agus i dTreoir 2001/14/CE agus, i gcás inarb ábhartha, ag na comhlachtaí a dhéanann cionroinnt agus dá dtagraítear in Airteagal 14(2) de Threoir 2001/14/CE. Fanann na gníomhartha sin i bhfeidhm, lena n-áirítear feidhm i leith forálacha a dhéanann difear do dhorchlaí lasta.

(8) Le linn dorchla lasta a bhunú, ba cheart, i gcás inarb iomchuí, go gcuirfí san áireamh an gá atá le hidirnáise níos fearr le bonneagar iarnróid tríú tíortha Eorpacha.

- (9) Le linn dorchlaí lasta a leagan amach, ba cheart go bhféachfaí le leanúnachas a áirithiú feadh na ndorchlaí trína chumasú go mbeidh na hidirnaisc riachtanacha ann idir an bonneagar iarnróid atá ann cheana.
- (10) Ba cheart cur chun feidhme na ndorchlaí idirnáisiúnta lasta iarnróid arb iad a chomhdhéanann gréasán iarnróid Eorpach i gcomhair lasta iomaíoch a dhéanamh ar bhealach a bheadh ag teacht leis an nGréasán Tras-Eorpach Iompair ('TEN-T') agus/nó le dorchlaí an Chórais Eorpaigh um Bainistiú Tráchtála Iarnróid ('ERTMS'). Chun na críche sin, is gá forbairt chomhordaithe a dhéanamh ar na gréasáin, agus go háirithe maidir leis na dorchlaí idirnáisiúnta le haghaidh lasta iarnróid a chomhtháthú isteach sa TEN-T atá ann cheana agus isteach i ndorchlaí an ERTMS. Thairis sin, ba cheart rialacha comhchuibhiúcháin a bhunú ar leibhéal an Aontais maidir leis na dorchlaí lasta sin. Ba cheart spreagadh a thabhairt i leith tionscadal a mbeadh sé mar aidhm leo an torann ó thraenacha lasta a laghdú. Más gá, ba cheart tacaíocht airgid a thabhairt i ndáil le bunú na ndorchlaí sin, ar tacaíocht í a thabharfaí faoi chuimsiú chlár TEN-T, taighde agus Marco Polo, agus faoi chuimsiú beartas agus cistí eile de chuid an Aontais, amháil Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa nó an Ciste Comhtháthaithe chomh maith leis an mBanc Eorpach Infheistíochta.
- (11) Faoi chuimsiú dorchla lasta, ba cheart dea-chomhordú a áirithiú idir na Ballstáit agus na bainisteoirí bonneagair lena mbaineann, ba cheart tosaíocht leordhóthanach a thabhairt don trácht lasta iarnróid, ba cheart naisc éifeachtacha agus leordhóthanacha a chur ar bun leis na modhanna eile iompair agus ba cheart dálaí a chruthú atá fabhrach maidir le hiomaíocht a fhorbairt idir soláthraithe na seirbhísí lasta iarnróid.
- (12) I dteannta na ndorchlaí lasta a chuirfear ar bun i gcomhréir le hAirteagal 3, ba cheart bunú dorchlaí lasta breise a scrúdú agus a fhormheas ar leibhéal an Aontais i gcomhréir le nósanna imeachta trédhearcacha agus critéir thrédhearcacha atá sainithe go soiléir, ar nósanna imeachta agus critéir iad a thabharfaidh dóthain scoipe cinnteoireachta agus bainistíochta do na Ballstáit agus do na bainisteoirí bonneagair chun gur féidir leo tionscnaimh atá ann cheana féin do dhorchlaí speisialta a chur san áireamh e.g. ERTMS, RailNetEurope ('RNE') agus TEN-T, agus bearta a dhéanamh a bheadh oiriúnaithe dá riachtanais shonracha.
- (13) Chun comhordú idir na Ballstáit agus na bainisteoirí bonneagair a spreagadh, agus chun go mbeadh leanúnachas ann feadh an dorchla, ba cheart struchtúr iomchuí rialachais a bhunú le haghaidh gach dorchla lasta, agus an gá le dúblú ar struchtúir rialachais atá ann cheana féin a sheachaint á chur san áireamh.
- (14) Chun freastal ar riachtanais an mhargaidh, ba cheart na modhanna maidir le bunú dorchla lasta a thíolacadh i bplean cur chun feidhme ar cheart go n-áireofaí mar chuid de sceideal a shainnithint agus a leagan amach le haghaidh beart lena gcuirfí feabhas ar fheidhmíocht i dtaca le lasta iarnróid de. Thairis sin, chun a áirithiú, maidir leis na bearta atá beartaithe nó curtha chun feidhme chun dorchla lasta a bhunú, go bhfreastalaíonn na bearta sin ar riachtanais nó ionchais úsáideoirí uile an dorchla lasta, ní mór, i gcomhréir leis na nósanna imeachta a shainíonn an bord bainistíochta, dul i gcomhairle go tráthrialta leis na hiarratasóirí ar dóigh dóibh an dorchla lasta a úsáid.
- (15) Ba cheart a mheas freisin gur gá críochfoirt idirmhodúla lasta a fhorbairt chun tacú le bunú dorchlaí lasta iarnróid san Aontas.
- (16) Chun comhsheasmhacht agus comhleanúnachas thuilleadh an bhonneagair atá ar fáil feadh an dorchla lasta a ráthú, ba cheart an infheistíocht sa dorchla lasta a chomhordú idir na Ballstáit agus na bainisteoirí bonneagair lena mbaineann agus, chomh maith leis sin, i gcás inarb iomchuí, idir na Ballstáit agus tríú tíortha Eorpacha, agus ba cheart an infheistíocht sin a phleanáil ar shlí ina bhfreastalaítear ar riachtanais an dorchla lasta, ach sin faoi réir inmharthanachta eacnamaíche. Maidir leis an sceideal a bhaineann leis an infheistíocht a dhéanamh, ba cheart é a fhoilsiú chun a áirithiú go mbeidh faisnéis mhaith ag na hiarratasóirí a d'fhéadfadh a bheith ag oibriú sa dorchla. Ba cheart go mbeadh tionscadail a bhaineann le forbairt córas idir-inoibritheach agus le méadú thuilleadh na dtraenacha san áireamh san infheistíocht.
- (17) Ar na cúiseanna céanna, maidir leis na hoibreacha uile a dhéanfaí ar an mbonneagar agus ar a threalamh, ar oibreacha iad a chuirfeadh srian ar an tuilleadh a bheadh ar fáil ar an dorchla lasta, ba cheart iad a chomhordú freisin ar leibhéal an dorchla lasta agus ba cheart iad a fhoilsiú i bhfoilseacháin nuashonraithe.
- (18) Chun iarrataí ar thuilleadh bonneagair le haghaidh na seirbhísí idirnáisiúnta lasta iarnróid a éascú, is iomchuí ionad uileghnó a ainmniú nó a bhunú le haghaidh gach dorchla lasta. Chuirge sin, ba cheart cur le tionscnaimh atá ann cheana féin, go háirithe na tionscnaimh sin arna ngabháil de láimh ag RNE, ar comhlacht é a ghníomhaíonn mar uirlis chomhordúcháin do na bainisteoirí bonneagair agus a sholáthraíonn líon áirithe seirbhísí do ghnóthais idirnáisiúnta lasta.
- (19) Ba cheart freisin, maidir le bainistiú na ndorchlaí lasta, go n-áireofaí nósanna imeachta ann chun tuilleadh bonneagair a chionroinnt le haghaidh traenacha idirnáisiúnta lasta a bheidh ag gluaiseacht ar na dorchlaí sin. Ba cheart go dtabharfaí aitheantas leis na nósanna imeachta sin don ghá le tuilleadh i gcás cineálacha eile iompair, lena n-áirítear iompar paisinéirí.
- (20) Chun a áirithiú go mbainfear úsáid níos fearr as an mbonneagar iarnróid, is gá comhordú a dhéanamh ar oibriú an bhonneagair sin agus ar oibriú na gcríochfort atá suite feadh an dorchla lasta.
- (21) D'fhéadfadh sé go mbeadh spriocanna tosaíochta ann freisin mar thoradh ar na rialacha tosaíochta, ach sin ag brath ar an staid sa Bhallstát lena mbaineann.

- (22) Maidir le traenacha lasta a bheidh ag gluaiseacht ar an dorchla lasta, ba cheart, a mhéid is féidir, go mbeidís in ann poncúlacht leordhóthanach a theachtadh i gcás ina mbeadh suaitheadh ann, agus aird á tabhairt ar riachtanais gach cineáil iompair.
- (23) Chun forbairt na hiomaíochta idir soláthraithe seirbhísí lasta iarnróid ar an dorchla lasta a chur chun cinn, ba cheart go ligfí d'iarraitasóirí seachas gnóthais iarnróid nó a ngrúpálacha toilleadh bonneagair ar na dorchlaí lasta a iarraidh.
- (24) Chun meastóireacht oibiachtúil a dhéanamh ar thairbhí na mbearta arb é is aidhm dóibh an dorchla lasta a bhunú, ba cheart faireachán a dhéanamh ar fheidhmíocht na seirbhísí lasta iarnróid feadh an dorchla lasta, agus ba cheart tuarascálacha cáilíochta a fhoilsiú go rialta. Mar chuid den mheastóireacht ar an bhfeidhmíocht, ba cheart go n-áireofaí toradh na suirbhéanna faoi shástacht úsáideoirí an dorchla lasta.
- (25) Chun a áirithiú go mbeidh rochtain neamh-idirdhealaitheach ann ar na seirbhísí idirnáisiúnta iarnróid, is gá a áirithiú go mbeidh comhordú éifeachtúil ann idir na comhlachtaí rialála, ag féachaint do na gréasáin éagsúla a chumhdaítear leis an dorchla lasta.
- (26) Chun rochtain ar fhaisnéis faoi úsáid an phríomh-bhonneagair go léir ar an dorchla lasta a éascú agus chun rochtain neamh-idirdhealaitheach ar an dorchla sin a ráthú, ba cheart don bhord bainistíochta doiciméad ina mbeadh an fhaisnéis sin go léir a tharraingt suas, agus a nuashonrú agus a fhoilsiú go rialta.
- (27) Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit cuspóir an Rialacháin seo, eadhon gréasán Eorpach iarnróid a bhunú i gcomhair lasta iomaíoch, ar gréasán é atá comhdhéanta de dhorchlaí lasta, a bhaint amach go leordhóthanach ina n-aonar agus gur fearr, dá bhrí sin, de bharr a fhairsinge agus a iarmhairtí, is féidir é a bhaint amach ar leibhéal an Aontais, féadfaidh an tAontas bearta a ghlacadh i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta a leagtar amach in Airteagal 5 den Chonradh ar an Aontas Eorpach. I gcomhréir le prionsabal na comhréireachta a leagtar amach san Airteagal sin, ní théann an Rialachán seo thar a bhfuil riachtanach chun an cuspóir sin a bhaint amach.
- (28) Ba cheart rialacha cothroma a thabhairt isteach i ndáil le comhordú na hinfheistíochta agus bainistiú an toillte agus an tráchta, ar rialacha iad a bheadh bunaithe ar chomhoibriú idir na bainisteoirí bonneagair nach mór dóibh seirbhís ardcháilíochta a sholáthar do ghnóthais lasta faoi chuimsiú dorchla idirnáisiúnta iarnróid.
- (29) Ós rud é gur gá traenacha idirnáisiúnta a reáchtáil de réir cúrsaí taistil ina n-áirítear roinnt dorchlaí éagsúla, mar a shainmhínítear sa Rialachán seo, féadfaidh bainisteoirí bonneagair roinnt dorchlaí éagsúla comhordú a dhéanamh freisin ar a gcuid gníomhaíochtaí chun a

áirithiú, maidir leis na dorchlaí lena mbaineann, go mbeidh toilleadh ar fáil, go mbeidh na gluaiseachtaí réidh ann agus go ndéanfar na rialacha tosaíochta a chur i bhfeidhm go comhleanúnach maidir leis na cineálacha éagsúla tráchta i gcás ina mbeadh suaitheadh ann.

- (30) Is é is aidhm don Rialachán seo ná feabhas a chur ar éifeachtúlacht an iompair lasta iarnróid i gcoibhneas le modhanna eile iompair. Ba cheart comhordú idir Ballstáit agus bainisteoirí bonneagair a áirithiú chun an feidhmíocht is éifeachtúla is féidir a ráthú i dtaca leis na dorchlaí lasta. Chun go bhféadfar é sin a dhéanamh, ba cheart bearta oibríochta a dhéanamh i gcomhréir le hinfheistíochtaí sa bhonneagar agus i dtrealamh teicniúil, amhail ERTMS, ar bearta iad a bheadh dírithe ar thuilleadh agus ar éifeachtúlacht lasta iarnróid a mhéadú.
- (31) Maidir le cur chun feidhme na rialacha ar bhunú agus ar mhodhnú dorchlaí lasta agus ar na díolúintí a dheonófar do na Ballstáit, is gá é a bhaint amach faoi dhálaí comhionanna lena áirithiú go gcomhlíonfaidh na tograí maidir le bunú dorchlaí lasta na critéir atá leagtha amach sa Rialachán seo agus, dá bhrí sin, ba cheart an cur chun feidhme sin a thabhairt don Choimisiún. I gcomhréir le hAirteagal 291 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, déanfar na rialacha agus na prionsabail ghinearálta a bhaineann leis na sásraí maidir le rialú ag na Ballstáit ar fheidhmiú inniúlachtaí chun chun feidhme an Choimisiúin a leagan síos roimh ré le rialachán arna ghlacadh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach. Go dtí go nglacfar an rialachán sin, leanfaidh Cinneadh 1999/468/CE ón gComhairle an 28 Meitheamh 1999 lena leagtar síos na nósanna imeachta maidir le feidhmiú na gcumhachtaí cur chun feidhme arna dtabhairt don Choimisiún⁽¹⁾ d'fheidhm a bheith aige, cés moite den nós imeachta rialúcháin lena ngabhann grinnscrúdú, ar nós imeachta é nach infheidhme,

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

CAIBIDIL I

GINEARÁLTA

Airteagal 1

Cuspóir agus raon feidhme

1. Leis an Rialachán seo, leagtar síos rialacha maidir le dorchlaí idirnáisiúnta iarnróid i gcomhair lasta iarnróid iomaíoch a bhunú agus a eagrú d'fhonn gréasán iarnróid Eorpach do lasta iomaíoch a fhorbairt. Leagtar rialacha amach leis maidir le dorchlaí lasta a roghnú, a eagrú agus a bhainistiú, mar aon leis an bpleanáil infheistíochta táscaí i gcomhair dorchlaí lasta.

2. Beidh feidhm ag an Rialachán seo maidir le bainistiú agus úsáid bonneagair iarnróid a áirítear i ndorchlaí lasta.

⁽¹⁾ IO L 184, 17.7.1999, lch. 23.

*Airteagal 2***Sainmhínte**

1. Chun críocha an Rialacháin seo, beidh feidhm ag na sainmhínte a leagtar síos in Airteagal 2 de Threoir 2001/14/CE.

2. De bhreis ar na sainmhínte dá dtagraítear i mír 1:

- (a) ciallaíonn ‘dorchla lasta’ na línte iarnróid ainmnithe go léir, lena n-áirítear línte farantóireachta iarnróid, i gcríoch na mBallstát nó idir Ballstáit, agus, i gcás inarb iomchuí, i gcríoch tríú tíortha Eorpacha nó idir Ballstáit agus tríú tíortha Eorpacha, ar línte iarnróid iad lena nasctar dhá chríochfort nó níos mó feadh príomhbhealaigh, agus, i gcás inarb iomchuí, feadh bealaí atreoraithe agus ranna lena gceanglaítear iad lena chéile, lena n-áirítear an bonneagar iarnróid agus a threalamh agus na seirbhísí ábhartha iarnróid i gcomhréir le hAirteagal 5 de Threoir 2001/14/CE;
- (b) ciallaíonn ‘plean cur chun feidhme’ an doiciméad ina dtíolactar an modh agus an straitéis a bheartaíonn na páirtithe lena mbaineann a chur chun feidhme chun na bearta atá riachtanach agus leordhóthanach chun go mbunófar an dorchla lasta a fhorbairt thar thréimhse shonraithe;
- (c) ciallaíonn ‘críochfort’ an tsuiteáil a sholáthraítear feadh an dorchla lasta agus a socraíodh go speisialta chun go mbeifí in ann earraí a luchtú ar thraenacha lasta agus/nó earraí a dhíluchtú uathu agus chun go mbeifí in ann na seirbhísí lasta iarnróid a chomhtháthú leis na seirbhísí bóthair, muirí, abhann agus aeir, agus chun go mbeifí in ann comhdhéanamh traenacha lasta a fhoirmiú nó a mhodhnú; agus, i gcás inar gá, chun go mbeifí in ann nósanna imeachta teorann a fheidhmiú ag teorainneacha le tríú tíortha Eorpacha.

CAIBIDIL II

AINMNIÚ AGUS RIALACHAS NA nDORCHLAÍ IDIRNÁISIÚNTA IARNRÓID LE HAGHAIDH LASTA IOMAÍOCH*Airteagal 3***Na dorchlaí lasta tosaigh a ainmniú**

Déanfaidh na Ballstáit dá dtagraítear san Iarscríbhinn na dorchlaí lasta tosaigh a leagtar amach san Iarscríbhinn a chur i mbun oibríochta faoi na dátaí a leagtar amach san Iarscríbhinn. Cuirfidh na Ballstáit lena mbaineann an Coimisiún ar an eolas faoi bhunú na ndorchlaí lasta.

*Airteagal 4***Critéir i gcomhair dorchlaí lasta breise**

Le linn na dorchlaí lasta breise dá dtagraítear in Airteagal 5 a roghnú agus na dorchlaí lasta dá dtagraítear in Airteagal 6 a mhodhnú, cuirfear na critéir seo a leanas san áireamh:

- (a) an dorchla lasta do thrasnú chríoch trí Bhallstát ar a laghad, nó chríoch dhá Bhallstát más mó ná 500 km an t-achar idir na críochfort a bhfónann an dorchla lasta dóibh;
- (b) comhsheasmhacht an dorchla lasta leis an TEN-T, le dorchlaí ERTMS agus/nó leis na dorchlaí arna sainiú ag RNE;
- (c) comhtháthú thionscadail tosaíochta TEN-T⁽¹⁾ isteach sa dorchla lasta;
- (d) an chothromaíocht idir na costais shocheacnamaíochta agus na tairbhí shocheacnamaíochta a éiríonn as bunú an dorchla lasta;
- (e) comhsheasmhacht na ndorchlaí lasta go léir atá beartaithe ag na Ballstáit chun gréasán Eorpach iarnróid do lasta iomaíoch a bhunú;
- (f) trácht lasta iarnróid, mar aon le mórshreabhanna trádála agus trácht earraí, a fhorbairt feadh an dorchla lasta;
- (g) más iomchuí, idirnaisc níos fearr idir na Ballstáit agus tríú tíortha Eorpacha;
- (h) leas na n-iarratasóirí sa dorchla lasta;
- (i) idirnaisc mhaithe a bheith ann leis na modhanna eile iompair, go háirithe de bharr gréasán leordhóthanach críochfort a bheith ann, lena n-áirítear i gcalafoirt mhuirí agus i bpoirt intíre.

*Airteagal 5***Dorchlaí lasta breise a roghnú**

1. Beidh gach Ballstát a bhfuil teorainn iarnróid aige le Ballstát eile rannpháirteach i mbunú dorchla lasta amháin ar a laghad, mura rud é gur comhlíonadh an oibleagáid sin cheana féin faoi Airteagal 3.

2. D’ainneoin mhír 1, beidh Ballstáit rannpháirteach, arna iarraidh sin do Bhallstát, i mbunú an dorchla lasta dá dtagraítear sa mhír sin nó i síneadh dorchla atá ann cheana, chun go bhféadfaidh Ballstát comharsanachta a oibleagáid faoin mhír sin a chomhlíonadh.

⁽¹⁾ Féach Iarscríbhinn III a ghabhann le Cinneadh Uimh. 661/2010/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 7 Iúil 2010 maidir le treoirlínte Aontais le haghaidh an gréasán tras-Eorpach iompair a fhorbairt (IO L 204, 5.8.2010, lch. 1).

3. Gan dochar do na hoibleagáidí atá ar Bhallstáit faoi Airteagal 7 de Threoir 91/440/CEE, i gcás ina measann Ballstát, tar éis dó anailís shocheacnamaíoch a sholáthar, nach mbeadh bunú dorchla lasta ar mhaithe le leas na n-iarraitasóirí ar dhóigh dóibh an dorchla lasta a úsáid nó nach mbeadh tairbhí suntasacha socheacnamaíocha ag gabháil lena bhunú nó go mbeadh sé ina chúis le hualach díréireach, ní bheidh oibleagáid ar an mBallstát lena mbaineann a bheith rannpháirteach mar a luaitear i mír 1 agus i mír 2 den Airteagal seo, ach sin faoi réir cinnidh ón gCoimisiún ag gníomhú dó i gcomhréir leis an nós imeachta comhairleach dá dtagraítear in Airteagal 21(2).

4. Ní bheidh oibleagáid ar Bhallstát a bheith rannpháirteach mar a luaitear i mír 1 agus i mír 2 má tá gréasán iarnróid aige nach ionann leithead a rianta agus leithead rianta an phríomhghréasáin iarnróid laistigh den Aontas.

5. Is iad na Ballstáit lena mbaineann a mholfaidh dorchla lasta a bhunú. Chun na críche sin, déanfaidh siad litir intinne, lena n-áirítear togra comhpháirteach arna tharraingt suas tar éis dóibh dul i gcomhairle leis na bainisteoirí bonneagair agus leis na hiarraitasóirí lena mbaineann, a sheoladh go comhpháirteach chuig an gCoimisiún, agus na critéir a leagtar amach in Airteagal 4 á gcur san áireamh.

Chun an oibleagáid faoi mhír 1 agus faoi mhír 2 a chomhlíonadh, déanfaidh na Ballstáit lena mbaineann litir intinne a sheoladh go comhpháirteach chuig an gCoimisiún faoin 10 Samhain 2012.

6. Scrúdóidh an Coimisiún na tograí le haghaidh bhunú dorchla lasta dá dtagraítear i mír 5 agus, i gcomhréir leis an nós imeachta rialúcháin dá dtagraítear in Airteagal 21(3), déanfaidh sé, naoi mí ar a dhéanaí tar éis an dáta a dtfolacfar an togra, cinneadh a ghlacadh i dtaobh an gcomhlíonann an togra sin an tAirteagal seo.

7. Bunóidh na Ballstáit lena mbaineann an dorchla lasta dhá bhliain ar a dhéanaí tar éis an dáta a nglacfaidh an Coimisiún an cinneadh dá dtagraítear i mír 6.

Airteagal 6

Dorchlaí lasta breise a mhodhnú

1. Féadfar na dorchlaí lasta dá dtagraítear in Airteagal 5 a mhodhnú ar bhonn togra chomhpháirtigh a chuirfidh na Ballstáit lena mbaineann chuig an gCoimisiún tar éis dul i gcomhairle leis na bainisteoirí bonneagair agus leis na hiarraitasóirí lena mbaineann.

2. Déanfaidh an Coimisiún, i gcomhréir leis an nós imeachta rialúcháin dá dtagraítear in Airteagal 21(3), cinneadh a ghlacadh maidir leis an togra, agus na critéir a leagtar amach in Airteagal 4 á gcur san áireamh.

Airteagal 7

Comhréiteach

Nuair nach n-aontóidh dhá Bhallstát nó níos mó maidir le dorchla lasta a bhunú nó a mhodhnú, agus a mhéid a bhaineann leis an mbonneagair iarnróid atá suite ar a gcríoch, déanfaidh an Coimisiún, arna iarraidh sin do cheann amháin de na Ballstáit lena mbaineann, comhairle a ghlacadh leis an gCoiste dá dtagraítear in Airteagal 21 maidir leis an ábhar sin. Cuirfear tuairim an Choimisiúin ar aghaidh chuig na Ballstáit lena mbaineann. Cuirfidh na Ballstáit lena mbaineann an tuairim sin san áireamh chun teacht ar réiteach, agus déanfaidh siad cinneadh ar bhonn toilithe fhrithpháirtigh.

Airteagal 8

Rialachas na ndorchlaí lasta

1. I gcás gach dorchla lasta, bunóidh na Ballstáit lena mbaineann bord feidhmiúcháin a bheidh freagrach as cuspoirí ginearálta an dorchla lasta a shainiú, as maoirsiú a dhéanamh agus as na bearta a dhéanamh dá bhforáiltear go sainráite i mír 7 den Airteagal seo agus in Airteagal 9 agus in Airteagal 11, in Airteagal 14(1) agus in Airteagal 22. Beidh an bord feidhmiúcháin comhdhéanta d'ionadaithe údaráis na mBallstát lena mbaineann.

2. I gcás gach dorchla lasta, déanfaidh na bainisteoirí bonneagair lena mbaineann agus, i gcás inarb ábhartha, na comhlachtaí a dhéanann cionroinnt agus dá dtagraítear in Airteagal 14(2) de Threoir 2001/14/CE, bord bainistíochta a bhunú a bheidh freagrach as na bearta a dhéanamh dá bhforáiltear go sainráite i míreanna 5, 7, 8 agus 9 den Airteagal seo agus in Airteagal 9 go hAirteagal 12, in Airteagal 13(1), in Airteagal 14(2), (6) agus (8), in Airteagal 16(1), in Airteagal 17(1), agus in Airteagal 18 agus in Airteagal 19 den Rialachán seo. Beidh an bord bainistíochta comhdhéanta d'ionadaithe na mbainisteoirí bonneagair.

3. Déanfaidh na Ballstáit agus na bainisteoirí bonneagair lena mbaineann dorchla lasta comhoibriú lena chéile laistigh de na boird dá dtagraítear i mír 1 agus i mír 2 chun a áirithiú go ndéanfar an dorchla lasta a fhorbairt i gcomhréir leis an bplean cur chun feidhme atá ann dó.

4. Déanfaidh an bord feidhmiúcháin a chinntí ar bhonn toilithe fhrithpháirtigh ó ionadaithe údaráis na mBallstát lena mbaineann.

5. Déanfaidh an bord bainistíochta a chinntí, lena n-áirítear cinnntí maidir lena stádas dlíthiúil, maidir le bunú a struchtúir eagrúcháin, maidir lena acmhainní agus lena fhoireann, ar bhonn toilithe fhrithpháirtigh ó na bainisteoirí bonneagair lena mbaineann. Féadfaidh an bord bainistíochta a bheith ina eintiteas dlítheanach neamhspleách. Féadfaidh sé a bheith ina ghrúpáil Eorpach um leas eacnamaíoch de réir bhrí Rialachán (CEE) Uimh. 2137/85 ón gComhairle an 25 Iúil 1985 maidir leis an nGrúpáil Eorpach um Leas Eacnamaíoch (EEIG) ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ IO L 199, 31.7.1985, lch. 1.

6. Maidir le freagrachtaí an bhoird feidhmiúcháin agus an bhoird bhainistíochta, ní dochar iad do neamhspleáchas na mbainisteoirí bonneagair dá bhforáiltear in Airteagal 4(2) de Threoir 91/440/CEE.

7. Bunóidh an bord bainistíochta grúpa comhairleach arb é a bheidh ann ná bainisteoirí agus úinéirí chríochfoirt an dorchla lasta, lena n-áirítear, i gcás inar gá sin, calafoirt mhara agus poirt uiscebhealaigh intíre. Féadfaidh an grúpa comhairleach sin tuairim a eisiúint maidir le haon togra ón mbord bainistíochta a mbeidh iarmhairtí díreacha aige ar infheistíocht agus ar bhainistiú na gcríochfort. Féadfaidh sé tuairimí féintionscnaimh a eisiúint freisin. Cuirfidh an bord bainistíochta aon tuairimí den sórt sin san áireamh. I gcás easaontais idir an bord bainistíochta agus an grúpa comhairleach, féadfaidh an grúpa comhairleach an t-ábhar a tharchur chuig an mbord feidhmiúcháin. Gníomhóidh an bord feidhmiúcháin mar idirghabhálaí agus tabharfaidh sé a thuairim in am trátha. Is é an bord bainistíochta, áfach, a dhéanfaidh an cinneadh críochnaitheach.

8. Cuirfidh an bord bainistíochta grúpa comhairleach breise ar bun agus beidh an grúpa sin comhdhéanta de na gnóthais iarnróid ar spéis leo úsáid a bhaint as an dorchla lasta. Féadfaidh an grúpa comhairleach sin tuairim a eisiúint maidir le haon togra ón mbord bainistíochta a mbeidh iarmhairtí aige ar na gnóthais sin. Féadfaidh sé tuairimí féintionscnaimh a eisiúint freisin. Déanfaidh an bord bainistíochta aon cheann de na tuairimí sin, arna dtabhairt amhlaidh, a chur san áireamh.

9. I gcomhréir leis na pleananna imscartha náisiúnta agus Eorpacha, déanfaidh an bord bainistíochta úsáid na bhfeidhmchlár idir-inoibritheach TF, nó úsáid na réiteach malartach a d'fhéadfadh a bheith ar fáil amach anseo, a chomhordú chun déileáil le hiarrataí ar chonairí traenach idir-náisiúnta agus le hoibriú an tráchta idirnáisiúnta ar an dorchla lasta.

Airteagal 9

Bearta chun plean an dorchla lasta a chur chun feidhme

1. Déanfaidh an bord bainistíochta, sé mhí ar a dhéanaí sula gcuirtear an dorchla lasta i mbun oibríochta, plean cur chun feidhme a tharraingt suas agus cuirfidh sé faoi bhráid an bhoird feidhmiúcháin é lena fhormlas. Áireofar an méid seo a leanas sa phlean sin:

- (a) tuairisc ar shaintréithe an dorchla lasta, lena n-áirítear caolais tráchta, agus clár na mbearta is gá chun an dorchla lasta a chruthú;
- (b) eilimintí fíor-riachtanacha an staidéir dá dtagraítear i mír 3;
- (c) na cuspóirí do na dorchlaí lasta, go háirithe i dtéarmaí fheidhmíocht an dorchla lasta agus í á cur in iúl i dtéarmaí cháilíocht na seirbhíse agus thuilleadh an dorchla lasta i gcomhréir le forálacha Airteagal 19;
- (d) an plean infheistíochta dá dtagraítear in Airteagal 11; agus
- (e) na bearta chun forálacha Airteagal 12 go hAirteagal 19 a chur chun feidhme.

2. Déanfaidh an bord bainistíochta athbhreithniú tréimhsiúil ar an bplean cur chun feidhme, agus cuirfeadh san áireamh san athbhreithniú sin an dul chun cinn a rinneadh maidir le cur chun feidhme an phlean, an margadh lasta iarnróid ar an dorchla lasta agus an fheidhmíocht arna tomhas i gcomhréir leis na cuspóirí dá dtagraítear i bpointe (c) de mhír 1.

3. Déanfaidh an bord bainistíochta staidéar ar an margadh iompair, agus tabharfaidh sé cothrom le dáta go tréimhsiúil é, ar staidéar é a bhainfidh leis na hathruithe a fheictear agus leis na hathruithe a bhfuiltear ag súil leo ar an trácht ar an dorchla lasta, mar thoradh ar bhunú an dorchla sin, agus cumhdófar na cineálacha éagsúla tráchta, a mhéid a bhaineann le hiompar lasta agus le hiompar paisinéirí araon. Leis an staidéar sin, déanfar athbhreithniú freisin, i gcás inar gá sin, ar na costais shocheacnamaíocha agus ar na tairbhí shocheacnamaíocha a éiríonn as bunú an dorchla lasta.

4. Maidir leis an bplean cur chun feidhme, cuirfeadh san áireamh ann forbairt chríochfort chun freastal ar riachtanais an lasta iarnróid a bheidh ag gluaiseacht ar an dorchla lasta, go háirithe trí ghníomhú mar nóid idirmhodúlacha feadh na ndorchlaí lasta.

5. De réir mar is iomchuí, déanfaidh an bord bainistíochta bearta chun comhoibriú le luchtanna riaracháin réigiúnaigh agus/nó luchtanna riaracháin áitiúil i ndáil leis an bplean cur chun feidhme.

Airteagal 10

Dul i gcomhairle leis na hiarratasóirí

D'fhonn a áirithiú go mbeidh na hiarratasóirí ar dóigh dóibh an dorchla lasta a úsáid rannpháirteach go cúí, déanfaidh an bord bainistíochta sásraí comhairliúcháin a thabhairt isteach. Go háirithe, áiritheoidh sé go rachfar i gcomhairle leis na hiarratasóirí sula ndéanfar an plean cur chun feidhme dá dtagraítear in Airteagal 9 a chur faoi bhráid an bhoird feidhmiúcháin.

CAIBIDIL III

INFHEISTÍOCHT SA DORCHLA LASTA

Airteagal 11

An infheistíocht a phleanáil

1. Déanfaidh an bord bainistíochta plean infheistíochta, lena n-áirítear sonraí faoin infheistíocht thásach mhéantearma agus fhadtearma don bhonneagar sa dorchla lasta, a tharraingt suas agus a athbhreithniú go tréimhsiúil agus cuirfidh sé faoi bhráid an bhoird feidhmiúcháin é lena fhormlas. Áireofar an méid seo a leanas sa phlean sin:

- (a) liosta de na tionscadail atá á dtuar le haghaidh fhairsingiú, athnuachan nó ath-imscaradh an bhonneagair iarnróid agus a threalaimh feadh an dorchla agus na ceanglais ábhartha airgeadais agus na foinsí airgeadais;

(b) plean imscartha maidir leis na córais idir-inoibritheacha atá ann feadh an dorchla lasta, ar plean é lena gcomhlíonfar na ceanglais fhíor-riachtanacha agus na sonraíochtaí teicniúla don idir-inoibritheacht a bhfuil feidhm acu maidir leis an ngréasán de réir mar a shainítear i dTreoir 2008/57/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 17 Meitheamh 2008 maidir le hidir-inoibritheacht an chórais iarnróid laistigh den Chomhphobal⁽¹⁾. Beidh an plean imscartha sin bunaithe ar anailís costais agus tairbhe ar úsáid na gcórais idir-inoibritheach;

(c) plean do bhainistíocht thuilleadh na dtraenacha lasta a d'fhéadfadh gluaiseacht ar an dorchla lasta, lena n-áirítear deireadh a chur leis na caolais tráchta a shaináithnítear. D'fhéadfadh an plean sin a bheith bunaithe ar bhainistiú luais a fheabhsú agus ar mhéadú a dhéanamh ar an bhfad, ar an leithead lódála, agus ar an ualach a iompraítear nó ar an ualach acastóra a údaraítear le haghaidh na dtraenacha a ghluaiseann ar an dorchla lasta; agus

(d) i gcás inarb infheidhme, tagairt do ranníocaíocht an Aontais a shamhlaítear faoi chlár airgeadais an Aontais.

2. Beidh cur i bhfeidhm an Rialacháin seo gan dochar d'inniúlacht na mBallstát maidir le bonneagar iarnróid a phleanáil agus a mhaoiniú.

Airteagal 12

Oibreacha a chomhordú

Déanfaidh an bord bainistíochta a sceideal maidir le cur i gcrích na n-oibreacha uile ar an mbonneagar agus ar a threalaimh, ar oibreacha iad a shrianfadh an tuilleadh a bheadh ar fáil ar an dorchla lasta, a chomhordú agus áiritheoidh sé go bhfoilseofar é in aon áit amháin, ar mhodh iomchuí agus laistigh d'amscála iomchuí.

CAIBIDIL IV

AN DORCHLA LASTA A BHAINISTIÚ

Airteagal 13

Ionad uileghnó chun iarratas a dhéanamh ar thuilleadh bonneagair

1. Déanfaidh an bord bainistíochta le haghaidh dorchla lasta áirithe comhlacht comhpháirteach a ainmniú nó a chur ar bun ar comhlacht é trína bhféadfaidh iarratasóirí freagraí a iarraidh agus freagraí a fháil, in aon ionad amháin agus in aon oibríocht amháin, is é sin, freagraí maidir leis an tuilleadh bonneagair do thraenacha lasta a thrasnaíonn teorainn amháin ar a laghad feadh an dorchla lasta (dá ngairtear 'ionad uileghnó' anseo feasta).

2. San ionad uileghnó, a bheidh ina uirlis chomhordúcháin, soláthrófar faisnéis bhunúsach freisin faoi chionroinnt an toillte bhonneagair, lena n-áirítear an fhaisnéis dá dtagraítear in Airteagal 18. Taispeánfaidh sé an tuilleadh bonneagair atá ar fáil tráth na hiarrata agus saintréithe an toillte sin i gcomhréir le paraiméadair réamhshainithe, amhail an luas, an fad, an leithead lódála nó an t-ualach acastóra a údaraítear le haghaidh traenacha a ghluaiseann ar an dorchla lasta.

3. Déanfaidh an t-ionad uileghnó cinneadh maidir le hiarratais ar na conairí traenach réamhshocraithe a shonraítear in Airteagal 14(3) agus ar an tuilleadh cúlta a shonraítear in Airteagal 14(5). Déanfaidh sé an tuilleadh a chionroinnt i gcomhréir leis na rialacha maidir le cionroinnt toillte mar atá leagtha amach i dTreoir 2001/14/CE. Cuirfidh sé na bainisteoirí bonneagair inniúla ar an eolas gan mhoill faoi na hiarratais sin agus faoin gcinneadh a dhéantar.

4. Maidir le haon iarraidh i dtaca le tuilleadh bonneagair nach féidir géilleadh dó de bhun mhír 3, déanfaidh an t-ionad uileghnó an t-iarratas ar thuilleadh bonneagair a chur ar aghaidh gan mhoill chuig na bainisteoirí inniúla bonneagair agus, i gcás inarb ábhartha, chuig na comhlachtaí a dhéanann cionroinnt agus dá dtagraítear in Airteagal 14(2) de Threoir 2001/14/CE, agus déanfaidh na comhlachtaí sin cinneadh faoin iarratas sin i gcomhréir le hAirteagal 13 agus le Caibidil III den Treoir sin agus cuirfidh siad an cinneadh sin in iúl don ionad uileghnó lena phróiseáil tuilleadh.

5. Déanfar gníomhaíochtaí an ionaid uileghnó a chur i gcrích ar shlí thrédhearcach, neamh-idirdhealaitheach. Chun na críche sin, déanfar clár a choimeád agus cuirfear an clár sin ar fáil go saorálach do na páirtithe leasmhara go léir. Beidh dátaí na n-iarrataí, ainmneacha na n-iarratasóirí, mar aon le mionsonraí faoi na doiciméid a soláthraíodh agus faoi na teagmhais a tharla, le fáil sa chlár sin. Beidh na gníomhaíochtaí sin faoi réir a rialaithe ag na comhlachtaí rialála i gcomhréir le hAirteagal 20.

Airteagal 14

Toilleadh arna chionroinnt do thraenacha lasta

1. I gcomhréir le hAirteagal 14(1) de Threoir 2001/14/CE, déanfaidh an bord feidhmiúcháin an creat a shainiú do chionroinnt an toillte bonneagair ar an dorchla lasta.

2. Déanfaidh an bord bainistíochta meastóireacht ar an ngá atá le tuilleadh a chionroinnt do thraenacha lasta a ghluaiseann ar an dorchla lasta, agus an staidéar ar an margadh iompair dá dtagraítear in Airteagal 9(3) den Rialachán seo, na hiarrataí ar thuilleadh bonneagair a bhaineann leis na tráthchlár oibre a bhí ann agus atá ann agus na creat-chomhaontuithe á gcur san áireamh.

3. Ar bhonn na meastóireachta a shonraítear i mír 2 den Airteagal seo, déanfaidh bainisteoirí bonneagair an dorchla lasta conairí traenach idirnáisiúnta réamhshocraithe le haghaidh na dtraenacha lasta a shainiú agus a eagrú go comhpháirteach de réir an nós imeachta dá dtagraítear in Airteagal 15 de Threoir 2001/14/CE, agus aitheantas á thabhairt acu don ghá atá ag cineálacha eile iompair le tuilleadh, lena n-áirítear iompar paisinéirí. Déanfaidh siad na hamanna aistir, na minicíochtaí, na hamanna fágála agus an ceann scríbe agus na ródúcháin atá oiriúnach do na seirbhísí iompair lasta a éascú d'fhonn cur le hiompar earraí ar thraenacha lasta a ghluaiseann ar an dorchla lasta. Foilseofar na conairí traenach réamhshocraithe sin tráth nach déanaí ná trí mhí roimh an dáta deireanach chun glacadh le hiarrataí ar thuilleadh dá dtagraítear in Iarscríbhinn III a ghabhann le Treoir 2001/14/CE. Más gá, féadfaidh bainisteoirí bonneagair roinnt dorchlaí lasta éagsúla comhordú a dhéanamh ar chonairí traenach idirnáisiúnta réamhshocraithe a bhfuil tuilleadh ar fáil ina leith ar na dorchlaí lasta lena mbaineann.

⁽¹⁾ IO L 191, 18.7.2008, lch. 1.

4. Déanfar na conairí traenach réamhshocraithe sin a chionroinnt i dtosach do thraenacha lasta a thrasnaíonn teorainn amháin ar a laghad.

5. Déanfaidh na bainisteoirí bonneagair, má tá údar maith acu de réir riachtanais an mhargaidh agus de réir na meastóireachta dá dtagraítear i mír 2 den Airteagal seo, an toilleadh cúltaca a shainiú go comhpháirteach do thraenacha idirnáisiúnta lasta a ghluaiseann ar na dorchlaí lasta, agus aitheantas á thabhairt acu don ghá atá ag cineálacha eile iompair le toilleadh, lena n-áirítear iompar paisinéirí, agus coinneoidh siad an cúltaca sin ar fáil laistigh dá dtráthchlár chríochnaitheacha oibre chun go mbeidh siad in ann freagairt go tapa agus go hiomchuí nuair a fhaightear iarrataí *ad hoc* ar thoilleadh dá dtagraítear in Airteagal 23 de Threoir 2001/14/CE. Déanfar an toilleadh sin a chur in áirithie go dtí an teorainn ama roimh a am sceidealta de réir mar a chinneadh an bord bainistíochta. Ní rachaidh an teorainn ama sin thar 60 lá.

6. Déanfaidh an bord bainistíochta comhordú a chur chun cinn maidir leis na rialacha tosaíochta a bhaineann le cionroinnt an toillte don dorchla lasta.

7. Féadfaidh na bainisteoirí bonneagair, mar chuid dá gcoinníollacha úsáide, táille a áireamh i gcomhair conairí traenach a chionroinntear ach nach n-úsáidtear sa deireadh. Beidh leibhéal na táille sin comhréireach, athchomhairleach agus éifeachtach.

8. Ach amháin i gcás *force majeure*, lena n-áirítear obair phráinneach agus obair gan choinne atá fíorthábhachtach don tsábháilteacht, ní fhéadfar conairí traenach a chionroinntear d'oibríocht lasta de bhun an Airteagail seo a chur ar ceal tráth is giorra ná dhá mhí roimh a am sceidealta sa tráthchlár oibre más rud é nach bhformheasann an t-iarratasóir lena mbaineann an cealú sin. I gcás den sórt sin, déanfaidh an bainisteoir bonneagair lena mbaineann iarracht conairí traenach chomhcháilíochta agus chomhiontaofachta a thairiscint don iarratasóir agus beidh sé de cheart ag an iarratasóir glacadh léi nó diúltú di. Beidh an fhoráil seo gan dochar d'aon chearta a d'fhéadfadh a bheith ag an iarratasóir faoi chomhaontú dá dtagraítear in Airteagal 19(1) de Threoir 2001/14/CE. Ar aon chuma, féadfaidh an t-iarratasóir an t-ábhar a tharchur chuig an gcomhlacht rialála dá dtagraítear in Airteagal 20 den Rialachán seo.

9. Déanfaidh bord bainistíochta an dorchla lasta agus an grúpa comhairleach dá dtagraítear in Airteagal 8(7) nósanna imeachta a chur i bhfeidhm chun a áirithiú go ndéanfar an comhordú is fearr is féidir ar chionroinnt an toillte idir bainisteoirí bonneagair, ar nósanna imeachta iad le haghaidh iarrataí dá dtagraítear in Airteagal 13(1) agus le haghaidh iarrataí a fhaigheann na bainisteoirí bonneagair lena mbaineann. Déanfar rochtain ar chríochoirt a chur san áireamh leis sin freisin.

10. I mír 4 agus i mír 9 den Airteagal seo, folóidh tagairtí do bhainisteoirí bonneagair, i gcás inarb ábhartha, na comhlachtaí a dhéanann cionroinnt agus dá dtagraítear in Airteagal 14(2) de Threoir 2001/14/CE.

Airteagal 15

Iarratasóirí údaraithe

D'ainneoin Airteagal 16(1) de Threoir 2001/14/CE, féadfaidh iarratasóirí seachas na gnóthais iarnróid nó na grúpálacha idirnáisiúnta atá comhdhéanta de ghnóthais den sórt sin, amhail lastóirí, lasta-sheoltóirí agus oibreoirí iompair chomhcheangailte, na conairí traenach idirnáisiúnta réamhshocraithe a shonraítear in Airteagal 14(3) agus an toilleadh cúltaca a shonraítear in Airteagal 14(5) a iarraidh. Chun conairí traenach den sórt sin a úsáid le haghaidh iompair lasta ar an dorchla lasta, déanfaidh na hiarratasóirí sin gnóthas iarnróid a cheapadh chun comhaontú a thabhairt i gcrích leis an mbainisteoir bonneagair i gcomhréir le hAirteagal 10(5) de Threoir 91/440/CEE.

Airteagal 16

Trácht a bhainistiú

1. Déanfaidh bord bainistíochta an dorchla lasta nósanna imeachta a chur i bhfeidhm chun bainistiú an tráchta feadh an dorchla lasta a chomhordú. Déanfaidh boird bhainistíochta dorchlaí lasta nasctha nósanna imeachta a chur i bhfeidhm chun an trácht a chomhordú feadh na ndorchlaí lasta sin.

2. Déanfaidh bainisteoirí bonneagair an dorchla lasta agus an grúpa comhairleach dá dtagraítear in Airteagal 8(7) nósanna imeachta a chur i bhfeidhm chun a áirithiú go ndéanfar an comhordú is fearr is féidir idir oibríú an bhonneagair iarnróid agus oibríú na gcríochfort.

Airteagal 17

Trácht a bhainistiú i gcás ina mbeidh suaitheadh ann

1. Glacfaidh an bord bainistíochta spriocanna comhchoiteanna le haghaidh na poncúlachta agus/nó treoirlínte don bhainistiú tráchta i gcás suaitheadh a bheith ann maidir le gluaiseachtaí traenacha ar an dorchla lasta.

2. I gcomhréir leis na spriocanna comhchoiteanna agus/nó i gcomhréir leis na treoirlínte dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo, déanfaidh gach bainisteoir bonneagair lena mbaineann rialacha tosaíochta a tharraingt suas a bheidh infheidhme maidir le bainistiú na gcineálacha éagsúla tráchta sa chuid sin de na dorchlaí lasta atá faoi réim fhreagracht an bhainisteora bonneagair sin. Foilseofar na rialacha tosaíochta sin sa ráiteas gréasáin dá dtagraítear in Airteagal 3 de Threoir 2001/14/CE.

3. Maidir leis na prionsabail chun na rialacha tosaíochta a bhunú, forálfar leo ar a laghad nach ndéanfar, a mhéid is féidir, aon mhodhnú ar an gconairí traenach dá dtagraítear in Airteagal 14(3) agus (4) agus a chionroinntear do thraenacha lasta a chomhlíonann a n-am sceidealta sa tráthchlár oibre. Leis na prionsabail chun na rialacha tosaíochta a bhunú, féachfar le híoslághdú a dhéanamh ar an aga téarnaimh foriomlán don ghréasán i dtaca le riachtanais gach cineáil iompair. Chun na críche sin, féadfaidh na bainisteoirí bonneagair comhordú a dhéanamh ar an mbainistiú idir na cineálacha éagsúla tráchta feadh roinnt dorchlaí lasta éagsúla.

*Airteagal 18***Faisnéis faoi na coinníollacha a ghabhann le húsáid an dorchla lasta**

Déanfaidh an bord bainistíochta doiciméad ina mbeidh an méid seo a leanas a tharraingt suas, a nuashonrú agus a fhoilsiú go tráthrialta:

- (a) an fhaisnéis go léir atá sa ráiteas gréasáin do ghréasáin náisiúnta maidir leis an dorchla lasta, arna tharraingt suas i gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar amach in Airteagal 3 de Threoir 2001/14/CE;
- (b) liosta agus saintréithe na gcríochfort, go háirithe faisnéis faoi choinníollacha agus modhanna chun rochtain a fháil ar na críochfort;
- (c) an fhaisnéis faoi na nósanna imeachta dá dtagraítear in Airteagal 13 go hAirteagal 17 den Rialachán seo; agus
- (d) an plean cur chun feidhme.

*Airteagal 19***Cáilíocht na seirbhíse ar an dorchla lasta**

1. Déanfaidh bord bainistíochta an dorchla lasta comhoiriúnacht idir na scéimeanna feidhmíochta, dá dtagraítear in Airteagal 11 de Threoir 2001/14/CE, a chur chun cinn feadh an dorchla lasta.
2. Déanfaidh an bord bainistíochta faireachán ar fheidhmíocht na seirbhíse lasta iarnróid sa dorchla lasta agus foilseoidh sé torthaí an fhaireacháin sin uair sa bhliain.
3. Eagróidh an bord bainistíochta suirbhé faoi shástacht úsáideoirí an dorchla lasta agus foilseoidh sé torthaí an tsuirbhé uair sa bhliain.

*Airteagal 20***Na comhlachtaí rialála**

1. Comhoibreoidh na comhlachtaí rialála dá dtagraítear in Airteagal 30 de Threoir 2001/14/CE chun faireachán a dhéanamh ar an iomaíocht sa dorchla lasta iarnróid. Go háirithe, áiríteoidh siad go mbeidh rochtain neamh-idirdhealaitheach ann ar an dorchla agus is iad na comhlachtaí achomhairc iad dá bhforáiltear faoi Airteagal 30(2) den Treoir sin. Malartóidh siad an fhaisnéis riachtanach a bheidh faighte acu ó bhainisteoirí bonneagair agus ó pháirtithe ábhartha eile.
2. Chun iomaíocht shaor agus chóir sna dorchlaí lasta a chothú, féachfaidh na Ballstáit le leibhéal rialála inchomparáide

a bhunú. Beidh na comhlachtaí rialála inrochtana go héasca ag rannpháirtithe an mhargaidh agus beidh siad in ann cinntí a dhéanamh go neamhspleách agus go héifeachtúil.

3. I gcás gearáin ó iarratasóir chuig comhlacht rialála maidir leis na seirbhíse idirnáisiúnta lasta iarnróid, nó faoi chuimsiú imscrúdaithe féintionscnaimh ag comhlacht rialála, rachaidh an comhlacht rialála sin i gcomhairle le comhlachtaí rialála gach Ballstáit eile a dtéann an chonair thraenach idirnáisiúnta do thraenacha lasta lena mbaineann trína chríoch agus iarrfaidh sé an fhaisnéis uile is gá sula ndéanfaidh sé cinneadh.

4. Déanfaidh na comhlachtaí rialála a dtéitear i gcomhairle leo faoi mhír 3, an fhaisnéis uile a bhfuil sé de cheart acu féin í a iarraidh faoina reachtaíocht náisiúnta a sholáthar don chomhlacht rialála lena mbaineann. Ní fhéadfar an fhaisnéis sin a úsáid ach amháin chun an gearán nó an t-imscrúdú dá dtagraítear i mír 3 a láimhseáil.

5. Déanfaidh an comhlacht rialála a gheobhaidh an gearán nó a mbeidh an t-imscrúdú féintionscnaimh tionscanta aige an fhaisnéis ábhartha a aistriú chuig an gcomhlacht rialála freagrach ionas go mbeidh an comhlacht sin in ann bearta a dhéanamh maidir leis na páirtithe lena mbaineann.

6. Déanfaidh aon ionadaithe gaolmhara de chuid bainisteoirí bonneagair dá dtagraítear in Airteagal 15(1) de Threoir 2001/14/CE a áirithiú go ndéanfar an fhaisnéis uile is gá chun an gearán nó an t-imscrúdú dá dtagraítear i mír 3 den Airteagal seo a láimhseáil agus an fhaisnéis uile a iarrfaidh comhlacht rialála an Bhallstáit ina bhfuil an t-ionadaí gaolmhar suite a sholáthar gan mhoill. Beidh an comhlacht rialála sin i dteideal an fhaisnéis sin faoin gconair thraenach idirnáisiúnta lena mbaineann a aistriú chuig na comhlachtaí rialála a luaitear i mír 3 den Airteagal seo.

CAIBIDIL V

FORÁLACHA CRÍOCHNAITHEACHA*Airteagal 21***An nós imeachta Coiste**

1. Tabharfaidh an Coiste dá dtagraítear in Airteagal 11a de Threoir 91/440/CEE cúnaimh don Choimisiún.

2. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 3 agus ag Airteagal 7 de Chinneadh 1999/468/CE, ag féachaint d'fhorálacha Airteagal 8 de.

3. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5 agus ag Airteagal 7 de Chinneadh 1999/468/CE, ag féachaint d'fhorálacha Airteagal 8 de.

Trí mhí a bheidh sa tréimhse a leagtar síos in Airteagal 5(6) de Threoir 1999/468/CE.

Airteagal 22

Faireachán ar an gcur chun feidhme

Gach dhá bhliain ón tráth a mbunófar dorchla lasta, déanfaidh an bord feidhmiúcháin dá dtagraítear in Airteagal 8(1) torthaí an phlean cur chun feidhme don dorchla sin a thíolacadh don Choimisiún. Déanfaidh an Coimisiún anailís ar na torthaí sin agus tabharfaidh sé fógra faoina anailís don Choiste dá dtagraítear in Airteagal 21.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh in Strasbourg, an 22 Meán Fómhair 2010.

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán
J. BUZEK

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán
O. CHASTEL

Airteagal 23

Tuarascáil

Déanfaidh an Coimisiún scrúdú go tréimhsiúil ar chur i bhfeidhm an Rialacháin seo. Cuirfidh sé tuarascáil faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus faoi bhráid na Comhairle, den chéad uair faoin 10 Samhain 2015, agus gach trí bliana ina dhiaidh sin.

Airteagal 24

Bearta idirthréimhseacha

Ní bheidh feidhm ag an Rialachán seo maidir le Poblacht na Cipire ná maidir le Málta fad nach mbeidh aon chóras iarnróid bunaithe ina gcríoch.

Airteagal 25

Teacht i bhfeidhm

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

IARSCRÍBHINN

Liosta de na dorchlaí lasta tosaigh

	Na Ballstáit	Na Príomhbhealaí ⁽¹⁾	Bunú na ndorchlaí lasta:
1.	NL, BE, DE, IT	Zeebrugge-Antuairp/Rotterdam-Duisburg-[Basel]-Milano-Genova	Faoin 10 Samhain 2013
2.	NL, BE, LU, FR	Rotterdam-Antuairp-Luscamburg-Metz-Dijon-Lyon/[Basel]	Faoin 10 Samhain 2013
3.	SE, DK, DE, AT, IT	Stócólm-Malmö-Cóbanhávan-Hamburg-Innsbruck-Verona-Palermo	Faoin 10 Samhain 2015
4.	PT, ES, FR	Sines-Liospóin/Leixões — Maidrid-Medina del Campo/ Bilbao/San Sebastian-Irun- Bordeaux-Páras/Le Havre/Metz Sines-Elvas/Algeciras	Faoin 10 Samhain 2013
5.	PL, CZ, SK, AT, IT, SI	Gdynia-Katowice-Ostrava/Žilina-Bratislava/Vín/Klagenfurt-Udine-an Veinéis/Trieste/Bologna/Ravenna/ Graz-Maribor-Ljubljana-Koper/Trieste	Faoin 10 Samhain 2015
6.	ES, FR, IT, SI, HU	Almería-Valencia/Maidrid- Zaragoza/Barcelona-Marseille-Lyon-Turin-Milano-Verona-Padua/An Veinéis-Trieste/ Koper-Ljubljana-Búdaipeist-Zahony (teorainn na hÚngáire-na hÚcráine)	Faoin 10 Samhain 2013
7.	CZ, AT, SK, HU, RO, BG, EL	— Búcairist-Constanta Prág-Vín/an Bhratasláiv-Búdaipeist — Vidin-Sóifia-Thessaloniki-an Aithin	Faoin 10 Samhain 2013
8.	DE, NL, BE, PL, LT	Bremerhaven/Rotterdam/Antuairp-Aachen/Beirlín-Vársá-Terespol (teorainn na Polainne-na Bealarúise)/Kaunas	Faoin 10 Samhain 2015
9.	CZ, SK	Prág-Horní Lideč-Žilina-Košice-Čiernanad Tisou (teorainn na Slóvaice-na hÚcráine)	Faoin 10 Samhain 2013

(1) Ciallaíonn '/' bealaí malartacha. I gcomhréir le tionscail tosaíochta TEN-T, ba cheart go gcríochnófaí bealach 4 agus bealach 6 trí Thionscadal 16, ais lasta Sines/Algeciras-Maidrid-Páras ina gclúdaítear an trasnú trí lár na bPiréiní trí thollán iséal-ingearchló.